

Република Србија
Управа за јавне набавке
Бр. 011-00-6/13
Датум, 22.04.2013. године
Београд

АПOTEКА БЕОГРАД

11000 БЕОГРАД
Бојанска бр. 16/IV

На основу члана 136. став 1. тачка 4) Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“, бр. 124/12), у вези набавке лекова који се издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања, Управа за јавне набавке даје

МИШЉЕЊЕ

- (1) Апотекарске установе чији је оснивач Република, односно локална власт, као наручиоци, имају обавезу примене Закона о јавним набавкама.**
- (2) На набавке лекова који се издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања, од стране Апотекарских установа чији је оснивач Република, односно локална власт, примењује се Закон о јавним набавкама.**
- (3) На набавке лекова који се издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања, од стране апотека које нису у Плану мреже, примењује се Закон о јавним набавкама, под условом да се набавка финансира од стране Републичког фонда за здравствено осигурање у износу који прелази 50%.**

Образложење

(1) Чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“, бр. 124/12) прописано је да је наручилац корисник буџетских средстава, организација за обавезно социјално осигурање и њени корисници, у смислу закона којим се уређује буџетски систем.

Чланом 2. став 1. тачка 9) Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011 и 93/2012) прописано је да су корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање организације за обавезно социјално

осигурање и корисници средстава Републичког фонда за здравствено осигурање (здравствене и апотекарске установе чији је оснивач Република Србија, односно локална власт).

Из напред наведених законских одредби јасно произилази да су Апотекарске установе чији је оснивач Република, односно локална власт, корисник средстава организација за обавезно социјално осигурање, те самим тим и наручилац у смислу одредби Закона о јавним набавкама и да, као наручилац, имају обавезу примене одредби Закона о јавним набавкама на набавке добара, услуга и радова за потребе обављања својих делатности.

(2) Чланом 7. став 1. тачка 6) Закона о јавним набавкама прописано је да се одредбе овог закона не примењују на набавке добара и услуга које наручилац набавља ради даље продаје, ради прераде и продаје, као и ради пружања услуга или извођења радова на тржишту, под условом да наручилац нема искључива или посебна права препродаје или изнајмљивања тих добара, односно пружања услуга или извођења радова за које ће та добра и услуге користити.

Чланом 3. став 1. Правилника о условима, критеријумима и мерилима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга и за утврђивање накнаде за њихов рад за 2013. годину („Службени гласник РС“ бр. 125/12, 9/13, 17/13; у даљем тексту: Правилник) прописано је да је износ планираних средстава за здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања за 2013. годину утврђен Финансијским планом Републичког фонда за здравствено осигурање за 2013. годину. Ставом 2. истог члана прописано је да се распоред средстава из става 1. овог члана, у облику планиране накнаде за рад даваоцима здравствених услуга, утврђује предрачунима средстава за 2013. годину.

Чланом 6. став 1. Правилника прописано је да план рада здравствене установе из Плана мреже здравствених установа мора бити сачињен у складу са елементима из Плана здравствене заштите и укупном накнадом здравственој установи утврђеном овим правилником, а посебно са накнадом за лекове, санитетски и медицински потрошни материјал, уградни материјал, материјал за дијализу и лекове за болести крви и крвотворних органа. Ставом 2. истог члана прописано је да планирани обим здравствених услуга, по правилу, није мањи од обима извршених здравствених услуга у претходној години.

Чланом 25. став 1. Правилника прописано је да се уговор са апотеком закључује ради снабдевања осигураних лица лековима који се могу прописивати и издавати на терет обавезног здравственог осигурања и одређеним врстама помагала у складу са општим актом Републичког фонда.

Ставом 2. истог члана прописано је да се уговор са апотеком из става 1. овог члана закључује на основу: 1) Листе лекова коју утврђује Републички фонд; 2) набавне цене лека која не може бити виша од цене лека утврђене Листом лекова; 3) трошкова промета на мало за издате лекове у износу 12% који се обрачунавају на veleпродајну цену лека; 4) набавне цене помагала која не може бити виша од највишег износа накнаде за помагало који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део (Прилог 7); 5) трошкова промета на мало за издата помагала у износу од 4% који се обрачунавају на набавну цену помагала.

Чланом 78. Правилника прописано је да се коначним обрачуном апотеци утврђује укупна накнада у висини фактурисане вредности по наменама.

Да би се набавка лекова са Листе лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања од стране Апотекарских установа чији је оснивач

Република, односно локална власт, сматрала изузетком од примене Закона о јавним набавкама у смислу одредбе члана 7. став 1. тачка б) потребно је да буде испуњено неколико услова. На првом месту, мора да се ради од набавци лекова или ради даље продаје, или ради пружања услуга трећим лицима. Како Апотекарска установа приликом издавања лека са Листе лекова, са подносиоцем рецепта не закључује уговор о продаји у смислу Закона о облигационим односима, јасно је да Апотекарска установа лекове са Листе лекова не набавља ради даље продаје. Међутим, како је издавање лека на рецепт здравствена услуга, може се сматрати да Апотекарске установе набављају лекове ради пружања услуга трећим лицима. Ту услугу коју наручилац пружа трећим лицима, у конкретном случају здравствену услугу коју пружа Апотекарска установа, наручилац мора да пружа на тржишту. Такође, услов је да Апотекарска установа чији је оснивач Република, односно локална власт, нема посебно или искључиво право на пружање тих здравствених услуга, тачније издавање лекова на рецепт.

Доношењем Правилника о условима, критеријумима и мерилима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга и за утврђивање накнаде за њихов рад за 2013. годину формално је престало да постоји посебно право Апотекарских установа из Плана мреже на издавање лекова са Листе лекова, које су те апотеке уживале у складу са претходним прописима из ове области, с обзиром да је одредбом члана 62. став 5. Правилника омогућено уговарање ове здравствене услуге и са апотекама које нису у Плану мреже. Међутим, самим престанком важења посебног права на пружање услуге не може се сматрати и да је успостављено тржиште за ову врсту услуга. Тржиште подразумева постојање конкуренције и надметање између учесника на тржишту, где су главни инструменти надметања квалитет пружања услуге и цена. У случају издавања лекова са Листе лекова треба имати на уму да цену услуге формира Републички фонд за здравствено осигурање (у даљем тексту: РФЗО) у складу са посебним прописима, да апотеке своје приходе остварују директно од РФЗО-а, као и да се са становишта корисника услуга обавезног здравственог осигурања не поставља питање избора у смислу квалитета услуге (издаје се лек са рецепта), односно цене (корисник не плаћа лек). Такође, начин утврђивања накнада за услуге апотека у значајној мери се коси са принципима функционисања тржишта. Према одредбама Правилника апотеке остварују право на накнаду за пружене услуге од стране РФЗО-а и то на основу фактурисане вредности пружених услуга, с тим да се Правилником и Листом лекова утврђује висина накнаде за сваки лек са листе чиме се практично искључује утицај тржишта на формирање цена лекова које апотеке издају на рецепт. Узевши у обзир напред наведене чињенице, као и чињеницу да се изузеци морају уско тумачити, мишљења смо да се здравствена услуга издавања лекова на рецепт на пружа на тржишту и да стога није испуњен услов за примену изузетка из члана 7. став 1. тачка б) Закона о јавним набавкама.

(3) Чланом 4. став 3. Закона о јавним набавкама прописано је да је предмет уговора о јавној набавци добара и набавка добара из става 1. овог члана коју наручилац финансира у износу који прелази 50%.

Ставом 4. истог члана прописано је да је за примену одредаба овог закона у случају из става 3. овог члана одговоран наручилац који финансира набавку добара.

Чланом 62. став 1. Правилника, прописано је да се уговор са даваоцем здравствених услуга који није у Плану мреже може закључити под условом да се ради о здравственим услугама које по обиму и/или врсти није могуће обезбедити у оквиру постојећих капацитета здравствених установа из Плана мреже. Ставом 5. истог члана прописано је да се изузетно од става 1. овог члана, уговор са апотеком која није у Плану мреже закључује под истим условима под којим се закључују уговори са апотекама из Плана мреже, у складу са одредбама чл. 25-31. овог правилника.

Из напред наведених одредби јасно произилази да РФЗО закључује уговор са апотеком која није у Плану мреже под истим условима под којим се закључује уговор са апотеком из Плана мреже. Како апотека која није у Плану мреже није наручилац у смислу одредбе члана 2. став 1. тачка 1) Закона о јавним набавкама, с обзиром да није корисник средстава организација за обавезно социјално осигурање у смислу одредби Закона о буџетском систему, не постоји ни обавеза примене Закона о јавним набавкама приликом набавке добара, услуга и радова за потребе обављања делатности. Међутим, како се набавке лекова који се издају на рецепт практично финансирају од стране РФЗО, а који представља наручиоца у смислу Закона о јавним набавкама, поставља се питање примене одредбе из члана 4. став 3. Закона о јавним набавкама. Како у овом случају апотека набавља лекове са Листе лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања, обавеза примене Закона о јавним набавкама постојаће у случају да више од 50% вредности набавке ових лекова представљају лекови који ће бити издати на терет средстава обавезног здравственог осигурања. У складу са чланом 4. став 4. Закона о јавним набавкама, одговорност за законитост ове јавне набавке сноси наручилац који финансира набавку, дакле у овом случају РФЗО. Обавеза је РФЗО-а да обезбеди да апотека спроведе поступак јавне набавке и да уговор о јавној набавци додели у складу са правилима Закона о јавним набавкама.

ДИРЕКТОР

др Предраг Јовановић